

Η ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΩΛΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ

1025 – 1081

Η ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Το 1025, έτος θανάτου του αυτοκράτορα Βασιλείου Β΄, η **Βυζαντινή Αυτοκρατορία** ήταν μία υπερδύναμη:

- θριαμβεύτρια στα πεδία των μαχών
- είχε διεθνή ακτινοβολία και ευρύ ρόλο

Όμως στους διαδόχους του Βασιλείου Β΄ δημιουργήθηκε μία ψευδαίσθηση για το μέγεθος και την δύναμη του κράτους.

Η ΕΚΤΑΣΗ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ ΤΟ 1025 – ΕΤΟΣ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Β΄

ΛΑΘΟΣ ΜΕΤΡΑ

Οι διάδοχοι του Βασιλείου έλαβαν μία σειρά μέτρων που αποδείχθηκαν λανθασμένα:

- 1 παραμέλησαν τον στόλο
- 2 διέλυσαν τους θεματικούς στρατούς
- 3 κατήργησαν την υποχρεωτική θητεία
- 4 η θητεία αντικαταστάθηκε από φόρο
- 5 προσέλαβαν ξένους μισθοφόρους
- 6 χρησιμοποίησαν ξένους σε πολλές θέσεις της αυτοκρατορίας

Η ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Οι αυτοκράτορες επέβαλλαν νέους φόρους στους κατοίκους της αυτοκρατορίας με αποτέλεσμα να ξεσπάσουν

- **ταραχές** και
- **εξεγέρσεις** των αγροτικών πληθυσμών

Μέχρι το 1060 είχε εξαπλωθεί η αίσθηση σε όλο τον πληθυσμό ότι η αυτοκρατορία βρισκόταν σε μία γενικευμένη, βαθιά κρίση.

1071

Και ενώ η αυτοκρατορία βρισκόταν σε κρίση εμφανίζονται στο προσκήνιο της Ιστορίας δύο νέοι εχθροί, που θα απειλήσουν την αυτοκρατορία και αποσπάσουν σημαντικά εδάφη:

- **οι Σελτζούκοι Τούρκοι** στην Ανατολή
- **οι Νορμανδοί** στη Δύση

Το έτος 1071 θα είναι έτος μεγάλων ηττών για το Βυζάντιο. Θα είναι η αρχή του τέλους.

ΣΕΛΤΖΟΥΚΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ

Οι Σελτζούκοι Τούρκοι κάνουν την εμφάνισή τους στα σύνορα του Βυζαντίου στα μέσα του 11^{ου} αιώνα και εισβάλλουν στα εδάφη της αυτοκρατορίας από την Αρμενία.

Το Βυζάντιο θα αντιμετωπίσει τους Σελτζούκους του Αλπ Αρσλάν το έτος **1071** στο Ματζικέρτ με ένα στρατό μισθοφόρων, τον οποίο οι Τούρκοι θα συντρίψουν. Μάλιστα αιχμαλώτισαν και τον αυτοκράτορα Ρωμανό Δ' Διογένη.

Η τοποθεσία της μάχης του Ματζικέρτ

Πηγή εικόνας: <https://feedthemultiverse.com/2018/03/14/mediterranean-map-1085-manzikert-byzantine-historical-medieval-map-style/>

Διόραμα της μάχης του Ματζικέρτ - Η σύλληψη του αυτοκράτορα Ρωμανού Δ΄
Στρατιωτικό Μουσείο Κωνσταντινούπολης

Πηγή εικόνας: <https://www.ancient.eu/image/8057/battle-of-manzikert/>

Το Ματζικέρτ σήμερα – Η ονομασία του στα τουρκικά είναι Malazgirt

Πηγή εικόνας: <https://en.wikipedia.org/wiki/Malazgirt>

ΣΕΛΤΖΟΥΚΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ

Ο ηγέτης των Σελτζούκων **Αλπ Αρσλάν** θα ελευθερώσει τον αυτοκράτορα **Ρωμανό Δ'** μετά την καταβολή λύτρων.

Όμως μετά το **1071** οι **Σελτζούκοι Τούρκοι**, όπως και νομαδικά φύλα των **Τουρκομάνων** θα εγκατασταθούν **μόνιμα** στην **Μικρά Ασία** και θα ιδρύσουν το σουλτανάτο των Σελτζούκων.

Ο Σουλτάνος των
Σελτζούκων Τούρκων
Αλπ Αρσλάν
(1032 – 1072)

Έργο του Mustafa Öner

Πηγή εικόνας:

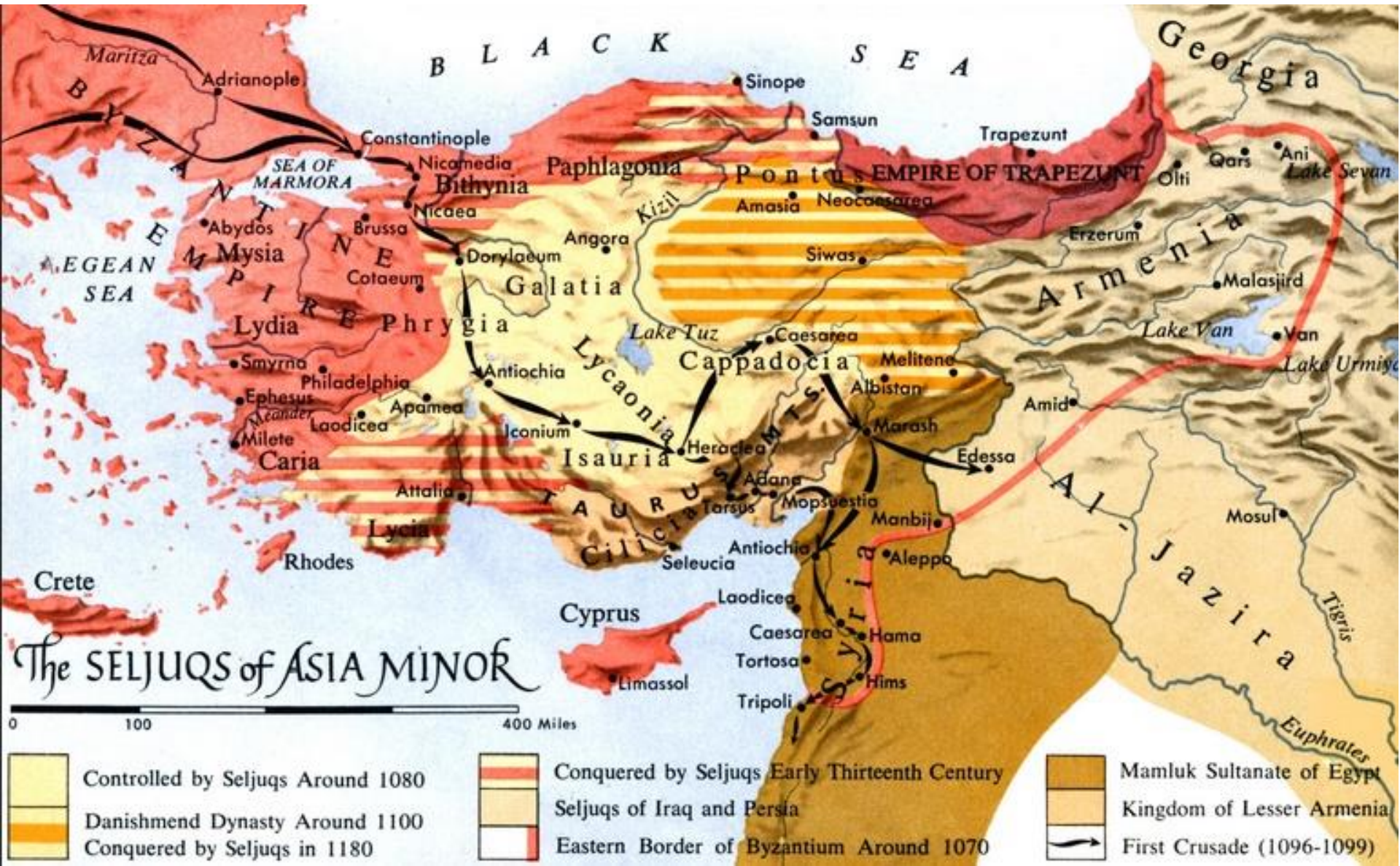
https://www.behance.net/gallery/69141289/Battle-of-Manzikertmalazgirt-1071?tracking_source=projectSlider

ΣΕΛΤΖΟΥΚΟΙ ΠΟΛΕΜΙΣΤΕΣ

Πηγή εικόνας: <https://krisandr.livejournal.com/97113.html?view=comments>

ΟΙ ΣΕΛΤΖΟΥΚΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΣΤΗΝ ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ

NORMANDOI

Τον 11^ο αιώνα κάνουν την εμφάνισή τους στη Μεσόγειο θάλασσα οι **Νορμανδοί**, όχι ως επιδρομείς, όπως σε προηγούμενους αιώνες, αλλά ως κατακτητές.

Οι Νορμανδοί είναι Βίκινγκς, οι άνδρες του Βορρά, όπως λέγονται στις γερμανικές γλώσσες.

Νορμανδός ιππέας
του 11^{ου} αιώνα

Πηγή εικόνας:
<https://gr.pinterest.com/pin/19492210861647526/>

Νορμανδός στρατιώτης
του 11^{ου} αιώνα

NORMANΔΟΙ

Μέσα σε λίγα χρόνια οι **Νορμανδοί** αφαίρεσαν από το **Βυζάντιο** όλες τις ιταλικές κτήσεις της αυτοκρατορίας.

Το έτος 999 οι Νορμανδοί φτάνουν για πρώτη φορά στην ιταλική χερσόνησο. Θα κυριεύσουν την Σικελία και ολόκληρη την Νότια Ιταλία και το **1071** θα πέσει στα χέρια τους, μετά από 3ετή πολιορκία, η τελευταία **βυζαντινή οχυρή πόλη**: το **Μπάρι**, η πρωτεύουσα του κατεπανάτου.

Τα μεσαιωνικά τείχη του Μπάρι, όπως αυτά επισκευάστηκαν από τους Νορμανδούς

Πηγή εικόνας: [https://en.wikipedia.org/wiki/Castello_Normanno-Svevo_\(Bari\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Castello_Normanno-Svevo_(Bari))

ΟΥΓΓΡΟΙ ΚΑΙ ΣΕΡΒΟΙ

Στα βόρεια σύνορα του **Βυζαντίου** εμφανίζονται επίσης νέοι εχθροί: οι Ούγγροι και οι Σέρβοι.

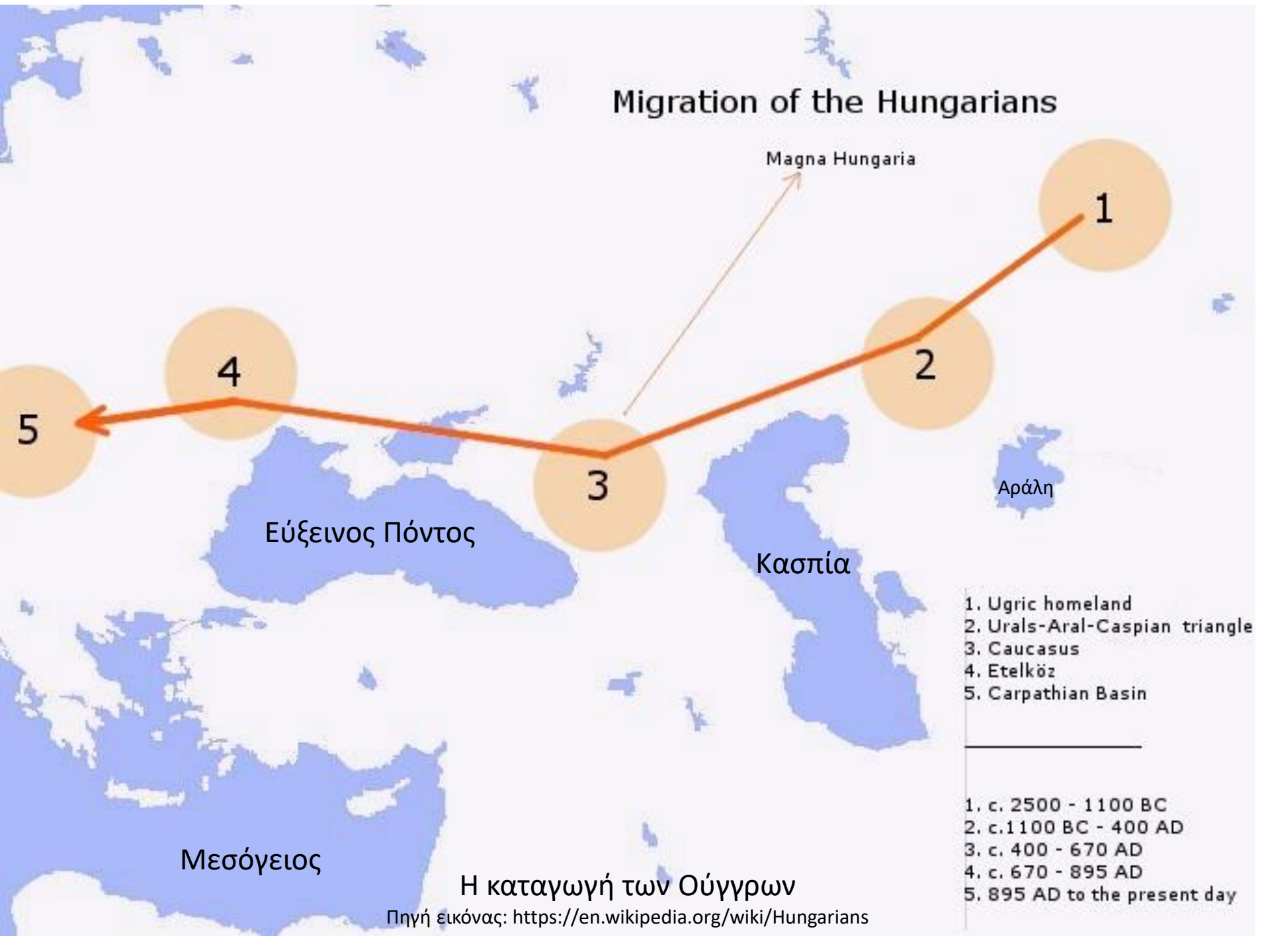
Τα λίγα χρόνια που μεσολαμβάν από τον θάνατο του **Βασιλείου Β'** (1025) μέχρι την άνοδο στο θρόνο της δυναστείας των **Κομνηνών** (1081), αποτελούν μία περίοδο στασιμότητας και υποχώρησης της βυζαντινής δύναμης.

Οι επτά αρχηγοί των Μαγυάρων καταφθάνουν
Πίνακας του Árpád Feszty, 1894 – Εθνικό Ιστορικό Πάρκο Ópusztaszer, Ουγγαρία

Πηγή εικόνας: <https://en.wikipedia.org/wiki/Hungarians>

Migration of the Hungarians

Magna Hungaria

1

2

3

4

5

Εύξεινος Πόντος

Κασπία

Αράλη

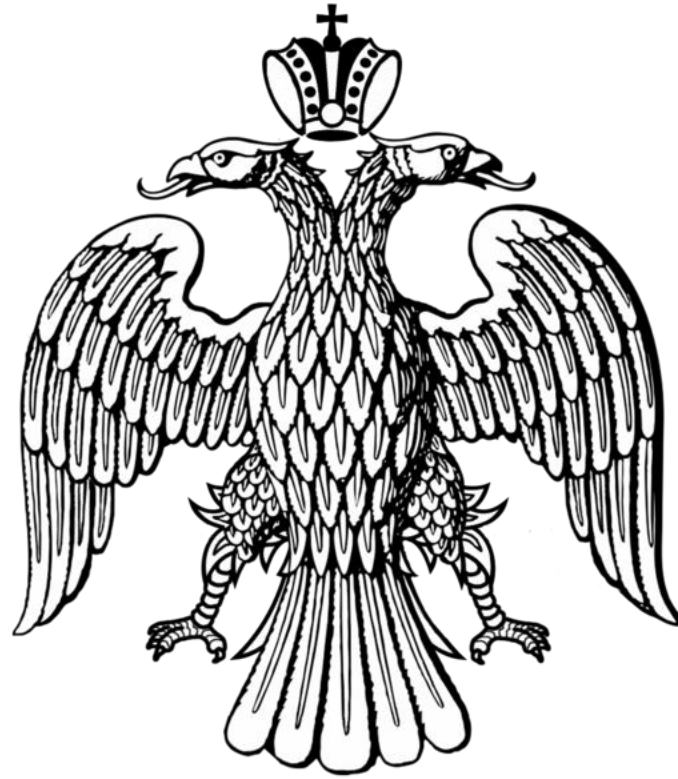
Μεσόγειος

1. Ugric homeland
2. Urals-Aral-Caspian triangle
3. Caucasus
4. Etelköz
5. Carpathian Basin

1. c. 2500 - 1100 BC
2. c. 1100 BC - 400 AD
3. c. 400 - 670 AD
4. c. 670 - 895 AD
5. 895 AD to the present day

Η καταγωγή των Ούγγρων

Πηγή εικόνας: <https://en.wikipedia.org/wiki/Hungarians>

Κείμενα, συγγραφή, ιστορική έρευνα, εικόνες: Γαρίτατζης Χαράλαμπος (ΠΕ07)
Φιλολογική επιμέλεια: Dr. Γεωργία Μιχαήλ (ΠΕ02)